

SCANBIO INGREDIENTS AS AVD LYSØYSUNDET
Bjugnveien 245
7160 BJUGN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunhild Flaamo, 73199389

Rapport fra tilsyn - Scanbio Ingredients AS avd Lysøysundet AS - Ørland kommune

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn 08.10.2025 hos Scanbio Ingredients AS, avd Lysøysund (virksomhetsnummer: 924476737). Inspeksjonsrapport nr. 2025.037.I.SFTL

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ikke tilstrekkelig kunnskap om utslippsvannet og dets mulige påvirkning på resipienten
- Avvik 2: Alt prosessvann blir ikke rensset, og rensaneanlegget er ikke tilstrekkelig dimensjonert
- Avvik 3: Måleprogrammet for utslipp til vann og luft har mangler
- Avvik 4: Virksomhetens miljørisikovurdering har mangler

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Scanbio Ingredients avd. Lysøysund må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 26.01.2026.

Statsforvalteren påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkninger:

- Anmerkning 1: Manglende samsvar mellom avfallsplanen og faktisk lagring av avfall
- Anmerkning 2: Beredskapsplanen har mangler i varslingsrutinene

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere vil bli pålagt å betale et gebyr

Statsforvalteren varsler at Scanbio Ingredients AS avd Lysøysund må betale et gebyr på 51 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sftlpost@statsforvalteren.no . Merk svaret med saksnummer 2018/400 og inspeksjonsrapport nr. 2025.037.I.SFTL.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har ikke tilstrekkelig kunnskap om utslippsvannet og dets mulige påvirkning på resipienten

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen punkt 2.3 og 11.2

Beskrivelse av krav

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp, og kartleggingen skal legges til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Mangler kunnskap om utslippsvannet

Bedriften ble tidligere i år bedt om å redegjøre for vannstrømmene i anlegget, samt kartlegge innholdet av forurensende komponenter ved å ta prøver av flere vannstrømmer hvis nødvendig for å få gode data. Dette som grunnlag for å klargjøre hva som skal defineres som prosessavløpsvann og dermed skal passere renseanlegget (punkt 3.1 i tillatelsen). Det ble tatt en ekstra prøveserie i august/september. Det er fortsatt tatt prøve av scrubbevann og kondensat samlet, og ikke separat slik det er beskrevet i brev av 15.05.2025 fra Statsforvalter.

Under tilsynet kom det fram at:

- virksomheten ikke har tilstrekkelig kunnskap om hvilke vannstrømmer som inneholder forurensende komponenter, og dermed mangler oversikt over hvilke vannstrømmer som er omfattet av virksomhetens prosessavløpsvann og skal renses
- det er gjennomført analyser av utslipp av sjøvann fra vasketårn/scrubber, men det er uklart om laboratoriet er informert om at dette i hovedsak er sjøvann for å sikre riktige analyser
- det er ikke tatt separate analyser av kondensat
- resultatene fra analysene er ikke sammenstilt for å kunne sammenligne over år. Det foreligger heller ingen vurdering av endringer i utslippet over tid, eller hvordan utslippet kan påvirke resipienten.

Avvik 2: Alt prosessvann blir ikke renses, og renseanlegget er ikke tilstrekkelig dimensjonert

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen vilkår punkt 3.1

Beskrivelse av krav

Tillatelsen stiller krav om at «*Forurenset prosessvann/vaskevann skal passere renseanlegg før utslipp*».

Det er videre satt grenseverdier i tillatelsen for utslipp av BOF og fett, samt angitt et intervall for pH.

Det er informert om at prosessvann vil omfattes av forpliktende grenseverdier (BAT-AEL) for utslipp til vann fra 18.12.2027.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet kom følgende fram:

- Alt urent kondensat/avdamp ledes ikke til renseanlegg (jfr avvik 1)
- Overvann/regnvann fra ca .75 % av utearealene ledes til buffertank og videre til renseanlegg
- Regnvann utgjør den største vannstrømmen til renseanlegget. Ved store nedbørmengder er det ikke tilstrekkelig buffer- /fordrøyningskapasitet i tanken før renseanlegg, og vannet ledes da forbi sil. Ved mye nedbør blir vannmengdene så store at eventuelle proteinrester i vannet ikke tas ut, oppholdstiden i flotasjonsanlegget blir ikke tilstrekkelig for ønsket rensing. Slik renseanlegget driftes nå kan faktisk været i perioder være styrende for renseeffekten i renseanlegget

Avvik 3: Måleprogrammet for utslipp til vann og luft har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsens punkt 11.1, 11.2, 11.3 og 11.4

Beskrivelse av krav

Basert på kartleggingen av vannstrømmene skal bedriften utarbeide et måleprogram for utslipp til vann og luft (lukt og utslipp fra fyrkjel). For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver av faktiske utslipp.

Måleprogrammet skal beskrive både prøvetaking, analyse og/eller beregning. Dette inkluderer:

- Identifisering og beskrivelse av utslippsstrømmer, volum og innhold (11.2)
- Begrunnelse for valg av prøvetakingsmetode og -frekvens (11.3)
- Vurdering av usikkerhetsbidrag i målingene (11.2)
- Kontroll og dokumentasjon av utslipp til luft og vann gjennom målinger og analyser (11.2)
- Regelmessig vurdering av om metode og frekvens gir representative prøver (11.3)

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Måleprogrammet ble utarbeidet i 2021 og beskriver planlagt prøvetaking av utslipp til vann og luft. Det kommer ikke fram om måleprogrammet revideres jevnlig. Måleprogrammet har manglende beskrivelse av blant annet:

- Hvilke vannstrømmer som i praksis er anleggets prosessavløpsvann (jfr. avvik 1)
- Hvilke vannstrømmer som er kontinuerlige strømmer og hvilke vannstrømmer som oppstår av og til (ikke kontinuerlige)
- Hvordan virksomheten sikrer representativ prøvetaking for å inkludere både kontinuerlige vannstrømmer og de som oppstår av og til
- Hva som legges til grunn for å beregne totalt utslipp (BOF tonn/år) når mengden prosessvann varierer gjennom året
- Oppbevaring av vannprøver under og etter prøvetaking da rutinen for renseanlegget beskriver at den skal stå i kjøleskap – mens det under tilsynet ble formidlet at laboratoriet har gitt beskjed om at prøven ikke skal oppbevares i kjøleskap. Det kommer heller ikke fram om prøven skal beskyttes for lys.

Avvik 4: Bedriftens miljørisikovurdering har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelsen etter forurensningsloven, punkt 2.7
- Forurensningsforskriften kap. 18, § 18-4
- Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 6

Beskrivelse av krav

I henhold til internkontrollforskriften skal virksomheten kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene (jf. §5, punkt 6).

Tillatelsen stiller krav om at bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Bedriften sendte over miljørisikovurderingen i forkant av tilsynet, og den sammenstiller flere vurderte mulige hendelser ved anlegget. Vi registrerer at oversendt vurdering i forkant av tilsynet samsvarer med risikovurdering oversendt som en del av lukking av avvik ved tilsyn gjennomført i 2021. Det ble bekreftet under tilsynet at det ikke var gjort endringer siden 2021.

Ved gjennomgang ser vi at det fortsatt mangler skriftlig risikovurdering av bl.a:

- Mellomlagring utenfor miljøkonteineren av mottatt spillolje fra båter
- Store mengder overvann og regnvann inn på renseanlegget og betydningen for renseprosessen
- Effekten av påslipp av lekkasje og søl fra råvaretanker/ferdigvaretanker inn på renseanlegget
- Mulig utslipp på mellomlageret av syre i rom med sluk og påfølgende vurdering av påvirkningen et slikt utslipp kan ha på renseeffekten i renseanlegget
- Det er uklart om beskrevne tiltak er gjennomførte eller planlagte tiltak

Noen av risikovurderingene er mangelfulle, herunder:

- «Utslipp på sjøen» er angitt som den hyppigste konsekvensen av uønskede hendelser. Fyroljetanken og flere av de andre lagertankene står inne på området og har dermed noe avstand fra sjøen, men eventuell risiko for forurensning til grunn er ikke inkludert i vurderingen
- Fastsettelse av kriterier for omfanget eller mengden søl og drypp fra tanker som er akseptabelt før det er vurdert å gi risiko for ytre miljø

Anmerkning 1: Manglende samsvar mellom avfallsplanen og faktisk lagring av avfall

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det er utarbeidet en avfallsplan for virksomheten som blant annet beskriver hvor spesialavfall (farlig avfall) skal lagres. Planen fastslår at dette skal mellomlagres i miljøkonteiner plassert ved renseanlegget.

Scanbio Ingredients avd Lysøysund har utarbeidet og fått godkjent en avfallsplan for havn. Det betyr at de blant annet mottar spillolje lagret på IBC'er. Under tilsynet ble det observert fem IBC'er med spillolje som var mellomlagret ved renseanlegget utenfor miljøkonteineren da det ikke er plass til disse i konteineren. Det ble opplyst at dette var vanlig mellomlagring av mottatt spillolje fram til de ble hentet av innsamler av farlig avfalls-aktør. I tillegg ble det observert noen enheter hvitevarer utenfor miljøkonteineren.

Anmerkning 2: Beredskapsplanen har mangler i varslingsrutinene

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Det er utarbeidet en felles beredskapsplan som gjelder for Scanbio Ingredients avdelinger både i Lysøysund og i Bjugn. Beredskapsplanen omfatter også en varslingsrutine som beskriver hvem som skal varsles blant annet ved utslipp.

Under tilsynet ble det informert om en uønsket hendelse med utslipp av ensilasje fra båt som leverte råstoff til Scanbio. Dette ble avviksført både hos Scanbio og hos båteier, og varslingsrutinene i beredskapsplanen ble fulgt. Jfr tillatelsen punkt 10.5 skal bedriften også så snart som mulig underrette Statsforvalteren. Dette fremgår ikke av varslingsrutinene i beredskapsplanen.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren varsler at Scanbio Ingredients avd. Lysøysund må betale et gebyr for tilsynet. I varsel om tilsyn i e-post av 30.09.2025 ble det vurdert at sats 3 var dekkende for dette tilsynet. Vi har brukt mer tid på tilsynet enn forutsatt, og med bakgrunn i forventet ressursbruk tar vi sikte på å vedta et gebyr på 51 200 kr. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Vedtaket vil bli gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få et nytt brev med vedtak om gebyr.

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har anledning til å kommentere

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Scanbio Ingredients avd. Lysøysund sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok

- Gunhild Flaamo
- Monica Ekli

Kontaktperson hos Scanbio Ingredients avd Lysøysund

- Kurt Sundet

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Scanbio Ingredients avd Lysøysund ble kontrollert under tilsynet:

- Scanbio avd Lysøysund

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert

- Utslipp til vann og luft
 - Internkontroll
 - Avfall
 - Utslipp til vann

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold før tilsynet:

- Beredskapsplan ScanBio Ingredients AS av 28.4.2025
- Risiko og sårbarhetsanalyse – ikke datert
- Avfallsplan av 21.05.2024
- 4.2.30 Prosedyre ved utslipp av 22.01.2019
- Rutine for drift av renseanlegget av 19.03.2025
- Rutine for drift av vasketårn (Scrubber) av 19.03.2025
- 4.2.24 Prosedyre for behandling av kjemikalier av 20.03.2025
- 4.2.9 Prosedyrer for behandling av lut
- 4.2.14 Behandling av syre
- Avtale Avfallshåndtering – Scanbio Ingredients Bjugn og Lysøysund

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Søknad om endret tillatelse

Det ble under tilsynet informert om at virksomheten ønsker å øke produksjonen og er i prosess med å utarbeide en søknad om endring av tillatelsen. Statsforvalteren minner om at anlegget er omfattet av Industriutslippsdirektivet (IED) og tilhørende BAT-konklusjoner for Slakteri og animalske biprodukter (SA). BAT-konklusjonene omfatter blant annet forpliktende grenseverdier for utslipp til luft og til vann (BAT-AEL), som blir gjeldende fra 18.12.27. Det må blant annet fremgå av søknaden hvordan virksomheten planlegger å innfri disse innen fristen, og hvordan utslippet vil påvirke tilstanden i resipienten. Miljødirektoratet har utarbeidet en veiledning til søknad om tillatelse til utslipp for industrien, følg linken [Veileder: Slik søker du om tillatelse etter forurensningsloven - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/veileder-slik-soker-du-om-tillatelse-etter-forurensningsloven)

Her finner dere link til Miljødirektoratets veileder om industriutslippsdirektivet (IED) [Veileder: Industriutslippsdirektivet \(IED\) - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/veileder-industriutslippsdirektivet)

Her finner dere link til EU's side for BAT reference documents (BREFs) – finn "Slaughterhouses, Animal By-products and/or Edible Co-products Industries" i listen [BAT reference documents | EU-BRITE](#)

Gjennomført resipientundersøkelse

Scanbio gjennomførte i 2023 en resipientundersøkelse iht. krav i tillatelsen av 18.08.2021. Resultatene fra undersøkelsen skal videre, blant annet, benyttes som underlag i bedriftens egen vurdering av utslippets påvirkning på resipienten. Det er derfor vesentlig at undersøkelsen gir tilstrekkelig informasjon om resipientens tilstand når det gjelder komponentene som kan påvirkes av utslippet fra bedriften (organisk materiale TOC/KOF og SS, samt næringsalter Tot-N og Tot-P). Vurderingene må også gi tilstrekkelig informasjon om og beskrive effekten av en eventuell økning av produksjonen. Denne informasjonen og vurderingene skal tydelig fremgå av søknad om endring av tillatelsen, og er avgjørende for Statsforvalterens vurdering og behandling.

Vi minner om at overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført (tillatelsens pkt 12.1).

Råvaretanker i Selva i Orkland kommune

Virksomheten eier og benytter råvaretankene som tidligere ble driftet av Biokraft Marine i Selva i Orkland kommune. Det er fortsatt knyttet en tillatelse til dette anlegget. Oppfølgingen av tillatelsen og anlegget vil tas opp i et eget brev.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Gunhild Flaamo
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

ØRLAND KOMMUNE

Postboks 43

7159

BJUGN